

HORGAS BÉLA

Az ötezer éves ember

I.

Horgas Ádámnak

Nyár volt, esett a hó. Ragadós, szürke hó, gyorsan olvadó csomókban, mintha marokkal dobálta volna főntről valaki. Elszíneződött tőle híz, haj, ing; a megalopolisz piszkát szétkenete az üvegfalakon és a betonbordákon. Az Akastyán hegy felől úsztak megint a felhőkbe rejtett bombázó erődök, kövérkés hasuk világított a füstből. Onnan érkezett Fernutti is a cirkuszával; lenn jött, az alattomos, kátránnyal foltozott aszfalton. Ismertem őt és éhenkórász társulatát, a felpörgetett szövegét, mely persze hogy a régi ritmusra járt, mi másra, de ahogy hallottam: új szenzációval bővült: „Már ma este, nagyérdemű közönség, már ma este látható a világrengető Fernutti cirkusz; már ma este gyere el, Rumbolassaut látni kell, Rumbolassau, a Rém, az ötezer éves ember: megérkezett.”

A félig olasz cirkuszos egy francia mágust szerződtetett, ez igazán tetszetős, állapítottam meg tárgyilagosan s némi sértettséggel is, hogy miért nem tudok erről, de aztán megvontam a vállam, és elismertem, hogy én sem figyeltem rájuk mostanában. Ősz volt például s holdballonkabátommal törődtem, az 1956-os ősszel és a 44-essel, az ismétlődések rémeivel, hogy barlang és sziget lesz az én otthonom is a társadalomban, s még az is veszélybe kerül, s közben az utcán teherautóról krumplit kínáltak, s közben meghalt Kraft az autópályán, Bécsből hazafelé jövet, közben föllángoltak a harcok egy ötszáz éves tölgyfa körül s a Vakegérben készültek a világkiállításra. Fernuttiék történetét szem elől tévesztettem, de ez teljes mértékben érthető, magyarázatra igazán nem szorul, bár pontosan, persze, nem tudom, hogy mi az a teljes mérték. Hol járhattak közben? Mit műveltek? Fényes sikereket – úgy tűnt – aligha arattak szegények. Koszlottságuk a réginék látszott s valahogy meggyőződés nélkül harsogott Fernutti hangja is, belehorpadt a délutáni csúcsforgalom túlkölköző völgyébe, nem jutott el senkihez. Valakihez mégis. A tizenkét éves Ján szíve nagyot dobbant: Rém! És ötezer éves. Ezt látnia kell. Ment Fernutti után. Hagytam. Tudtam, ha egyszer rákapott, vissza még én sem tarthatom; tudtam, mert őt is jól ismertem, jobban, mint Fernuttit: sejtettem az érzéseit, olvastam a gondolatait. Ha úgy esne egyszer, még álmaiban is vele lehetnék, gondoltam nagyozolva talán –, de miért esne úgy? Észrevétlenül követtem. A három sáv, kopár Tündérvölgyi út sarkán csődület állta útjukat. Valaki csákányt vágott egy fekete Audi motorházának közepébe. A kifényesedett nyelvű, vásott szerszámot szemüveges, kövér nő próbálta kirángatni a kocsiból. Sötétvörösre festett szája reszketett, nyakán kidagadt az ér. Háta fölpuposodott az erőlködéstől, bő és hosszú derekú, kanárisárga blúza kicsúszott fehér szoknyájából, egy hirdető tábla állt mögötte, égkék mezőben fekete nyíl és téglapiros betűk: VÁLLALUNK: ELŐRAJZOLÁST, CAKKOZÁST, BORSOLYUKAZÁST, MADÉRIÁT, ÁTTÖRÉST, RISELŐZÉST. Az autó riasztója vinnyogott, lámpái vele villantak föl és hunytak ki. Két első kereke közt sötét folyadék kígyózott a szürke betonon. Vér, gondolta Ján. Fernutti meg újra kezdte, cifrázta a mondókáját: „Már ma este, nagyérdemű közönség, már ma este látható a világrengető Fernutti cirkusz; már ma este gyere el, Zsenko bohóc világszámát látni kell!

Zsenko, a néma bohóc, a virtuóz nevetető, a szuper, sőt hiper... Taps!" Dübögött a forgalom: kő, vas, gumi, üveg. A felüljárón lomha zuhanással kamionok fehér árnyai tűntek át. Egész konvoj. Még följebb, a felhők alatt három fekete helikopter közeledt. „Már ma este gyere el! Tubardót és Almániót látni kell! Gumiember, izomcsoda, kettőn áll a világ sora... Jöjj!” Jövök, válaszolt Ján. „Már ma este gyere el, Mirandellát látni kell... Táncosnő ma nincs szebb nála, ó, a röpte, tündérlába... Nézz!” Tényleg, állapította meg a kisfiú, a cirkuszos igazat beszél; és szerette volna megállítani az utcát, hogy állj, mindenki nézze, ő igazán az. „Már ma este gyere el, Rumbolassaut látni kell!” Nem is hallják. „Rumbolassau, a Rév, az ötezer éves ember, és kísérője, Kalwansky úr, megérkezett...” Francia mágus, lengyel kísérő, ez igen, gondoltam, Ján meg azon töprengett, hogy hol vannak? Mintha neki mondta volna Fernutti: „Csend most, nagyérdemű, ők most nem láthatók! A döbbenet, hölgyek és urak, még rejtve van, a szenzációóó... Taps!” Kő, vas, gumi, üveg. „Taps és kíváncsiság: jöjjetek és lássatok, ajánlom kegyelmetekbe e díszes társulatot, és várom szíves adományaitokat is, igen, igen-igen várom.” Egy szavát se hallják, aggodalmaskodott Ján, nem veszi észre? Hangszóróba beszélj, hallod-e, Fernutti; de nem hallotta. A fiú tenyerével tölcserít formált a szája elé, és teljes erejét megfeszítve kiáltott a cirkuszosnak, de nem jött ki hang a torkán, térdei elnehezedtek, cipője lehúzta, lépni se tudott, mint álomban, a menet távolodott tőle, egyre gyorsabban haladtak, félt, hogy szem elől veszíti őket, már akkorák voltak csak, mint a mákszem, de ekkor egy hatalmas rántással sikerült kiszabadítania a lábát s már ott is volt a nyomukban.

Nyugat felől jöttek, a sötét erdőn át. Fernuttit akkor még sehogy se hívták, a bohócot és a táncosnőt se; velük érkezett egy fehér elefánt, csak neki volt neve. Aida. A kockaformájú bakterház udvarára tűzött a lemenő nap. A templom melletti téren verték föl hatalmas sátrukat. A templom és az iskola közti téren; de az már évekkel később történt - a templom, az iskola és a sarki kultúrház közti téren, 1950 májusának végén. Már nyíltott a hárs. Fernuttit Kovács Ferkónak ismerte az a kis fickó, aki voltam; s ő akkoriban szürke zakóján kihajtva hordta széles gallérú fehér ingét, simán hátra fésülte haját, éneket és rajtot tanított, a repülőgép-modellező szakkört vezette, széles karikagyűrű villogott az ujján, pedig nem volt felesége. A cirkuszi sátorban, még azon az első előadáson, 1944 nyarán, ott hahotáztak a pályamunkások is, az egész csapat. Az egész falu. A doktorék is, Hidegh Ottó, a felesége, két fia, és a tanítókisasszony: Rizácska. De akkor még Aida körül forgott minden. Késő éjszaka mozi volt: *A megfagyott gyermekeket* adták.

A buszpályaudvar és a metrólejárát közt, a park tenyérnyi csücskénél állt meg a társulat: pár bódés kocsi. Ján csóválta a fejét. Baj lesz ebből. Már ma este baj lesz, és nem előadás. A hóésés megszűnt, latyakban cuppogott a város. Ján érezte a lábujjai közt, a szandálja talpa alatt, és látta, ahova csak nézett: kormos lé folyt csikokban az ablakokon. Egy csipkefüggönyön csomagolópapírra festve méteres tábla hirdette: **VARGBURG SZEMÉLYKOCSI ELADÓ LEJÁRT MŰSZAKIVAL EGYBEN VAGY ALKATRÉSZKÉNT 7000 FORINTÉRT.** Szél támadt, gyors, irányát változtató, pörgő fuvallat, és szétszórta az Akastyán hegy fellegeit. Az alkonyi fényben a sziklák púpjai keményen meredeztek, mögöttük kigyulladtak az ég citromzöld és neonlila tüzei. Megkezdődött a városban az esti robogás.

- Fernutti, drága barátom! Hát látlak...

Ez Csilánio, a selyemnadrágos adószedő, a közterületek selyemkalapos ura. Ha ő barátja Fernuttinak, állapította meg Ján elégedetten, akkor mégsem lesz baj. Jöhét

a Rém! Ma este meglátja az ötezer éves embert. Közelebb somfordált, hallgatózott, bár az adószedő repeső, sipító hangját, tagolt beszédét – hideg selyem az is, hernyóselyem –, ahogy kifolyt a száján, a park másik felén is megértette volna, és Csilániónak ez is volt a szándéka: hallják, mindenütt hallják meg a szavát. Hallottuk.

– Megjöttél, Fernutti, no lám, ideértél. Kicsit késtél...

– Hidd el, Csilánio, nekem... – magyarázkodott a cirkuszos, ahogy elhúzódott a másik ölelő karjától, de nem jutott szóhoz.

– Elhiszem, Fernutti, én mindent elhiszek! Kicsit késtél, de nem maradtál el végleg, mégis csak befutottál, megvagy, itt vagy, és itt van veled jeles ármádiád!

– A társulat, Csilánio...

– Ármádiád, ha mondom! Lássam csak... De hiszen ezeket én ismerem!

Csilánio mindenkit ismer, vagy csak úgy csinál, mintha ismerné az illetőt; Ján lebiggyesztette a száját. Nem szerettem volna, hogy ezen töprengjen, de nem is volt rá ideje, mert figyelnie kellett a hangoskodót, ahogy a bohóc állat bökdöste föltartott ujjával:

– Na, mi az, bumszli? Tudsz már valamit? Mondd szépen, hogy „Géza kék az ég!” Mondd, hogy: „Meszelő.” „Meszelő, reszelő!” Na? Nem? Na! Semmit se nem?

– De Csilánio! – szólt rá Fernutti. – Tudod, hogy Zsenko néma...

– Tudom! – rikoltott a felügyelő. – Csak vicceltem! És a kicsi tündi?! Ő is néma? Mi is a művészneve? Várj csak, Fernutti, várj, ne segíts, tudom... A memóriámban bízhat, fiam, én nem feledek... Mirandolina, mi?!

– Mirandella!

– Mindegy, papa, mindegy! A lényeg az, hogy itt vagytok, ez nagyon szép tőletek, ez a barátság kétségtelen jele, Fernutti. Jól esik nekem. Ebben a rideg, törtető világban, ebben a pokoli tolongásban ez az egyetlen érzés, Fernutti, ami önfeledt pillanatokot okoz még nekem. Köszönöm, hogy megajándékoztál velem.

– Csilánio! – válaszolt Fernutti fojtottan, és Ján nem értette, hogy miért nem örül. – Csilánio, kérek még egy lehetőséget.

– Lehetőséget!? – rikoltott Csilánio sértetten, és hátralökte, majd a szemébe húzta selyemkalapját. – Megáll az eszem!

Az adószedő intett, és kézmozdulatára, mintha madzagon rántanák, a háta mögül, ahol eddig rejtőzhetett, előlépett állandó testőre, egy földet söprő fekete köpeny. Karok nyúltak ki belőle oldalt és elől, négy vagy öt, fönnpedig, fönnpedig, a füstös magasan két mulatságosan kicsi fej villogott, két öklömnyi koponya a sovány nyakon, két szőrös pofa sárga hajzattal. Ján halkan füttyentett. Ez valami új volt. Ilyennek még nem látta a testőrt. Kes jutott eszébe, a vörös-fehér, angóraszőrű műmacska, amit a Nyolcvankilences utca tenyérnyi parkjában olyan sokszor megfigyelt az ezüsthársról. Kedvenc tanyája volt a hárs. Egyszer végleg odaköltözik. Földig hajló ágán mászott fel, és nézte az alatta járkálókat. Így fedezte fel a két múltényt, akik múltányukkal és műmacskájukkal alkonyatkor rendszeresen ott levegőztek. Elöl a műmacska, mögötte a lány, egy lépéssel lemaradva a szülők. „Kes, kérlek, Kes! Lassíts, kérlek, Kes!” A műférfi vékony hangja alig csurrant, mégis Csilánioéhoz hasonlított. Ján figyelte a macskafejű testőrt, ahogy rengeteg karja közül az egyik széthajtja a bő köpenyt Fernutti előtt.

– Itt a lehetőséged, Fernutti! – mondta Csilánio. – Én az érzéseimről beszélek, és te eltereled a szavaimat. Kicsúfolsz! Hát legyen. Huszonnégy órát adok, hogy rendezd a számládat, drága barátom. És addig nincs előadás, se ma este, se holnap! Értve vagytok?

Fernutti nem nézett a fekete köpeny belsejébe, de látta, látnia kellett a botokat, késeket. Ján is látta. Besötétedett. A neonok poros, kék-rózsaszín fényében olyan volt a kép, mint egy reprodukció.

- Nincs pénzem... - nyögte a cirkuszos. - De előadást tartunk, és tudom, hogy most lesz közönségem, és támogatni is fognak. És akkor megfizetek a helyért. Utólag mindent megfizetek.

- Megfizetsz, Fernutti, ez nem vitás. Bejöttél a városba, és most megfizetsz. Utólag is, előleg is. Mert tartozol már, Fernutti, ha elfeledted volna. A múlt nyáron is leléptél.

- El kellett mennem szerencsét próbálni.

- És? Megtaláltad? Van pénzed? Fizess, Fernutti, fizess!

- Olyan műsort hoztam, hogy azt mindenki megnézi. Velünk van Rémm Rum-bolassau, az ötezer éves ember.

- Ne röhögtesz Fernutti, mert dühbe gurulok! - mondta Csilánio, és mutatóujjával megfenyegette a cirkuszost; Ján csak most vette észre, hogy fényes, fehér kesztyűt hord a felügyelő, mintha pincér lenne, vagy bűvész talán, és ő is a társulatba tartozna.

- Komolyan beszélek! - most Fernutti is kiáltott, de ahogy folytatta, már le is engedte a hangját, és a karjával valami kaszáló, karoló mozdulatot tett a másik felé. - Te ismersz engem... Együtt jöttünk a városba egyszer... Emlékszel?

Érthető, gondolta Ján, így már minden érthető. A város rettegett ellenőre bűvész volt valamikor a vándorcirkuszban, igen, a neve is rávall. De Csilánio felcsattant:

- Nem emlékszem! - Ján szinte megjéjdt a fenyegető hangtól; ott repszett a fülében, mintha egyenesen hozzá beszélt volna a lármás úr, egészen közelről kiabált volna a fülébe; érezte forró leheletét. - Rossz a memóriám, barátocskám! Vagy jó, és azért nem emlékszem. Ne próbálkozz, Fernutti! Nekem fikarcnyi közöm sincs hozzád, érted? Fikarcnyi se. Meszelő, reszelő, szart eszik a legelső! Egy csepűrágó különben sem akaszkozhat a nyakamba... S ha ismernénk is egymást! Drága barátom, én semmit sem tehetek érted, mert én a közterületeket védem, én a polgárok nyugalmát őrzöm, én állami ember vagyok, és nem banditavezér! Világos?

- Holnapra minden megváltozik! - próbálkozott a cirkuszos.

- Nem minden, csak te! Fizetni fogsz, drága barátom! - vetette oda Csilánio, s nyomatéku széles ívben lendítette a karját, aztán eltűnt, mintha ott sem lett volna; vele a testőre, meg a bábészokodók, a pályamunkások, a két Hidegh-fiú és a modellező szakkör tagjai. Elég ebből, gondoltam, de folytatódott.

A pályamunkások megengedték, hogy fölüljek a pályakocsira. Apámnak is kedvezni akartak ezzel, ő volt az előmunkás. Egyszer-egyszer hajthattam is az ormótlan járművet. A pályakocsi négy vaskeréken gurul, kisebb, mint egy vagon, de a vonathoz is kapcsolható, elöl két ütközője van, fékezhető, és erős, megvasalt raklapján mázsákat elbír; szerszámokat, a nyolc-tíz fős csapatot. Ketten hajtják a pályakocsit, két térdeplő deszka van rajta hátul, a sínek fölött. A két hajtó egyik-egyik lábával odatérdel, combját nekifeszíti a kocsinak, megkapaszkodik a fogóban, és a másik lábával, bakancsos talpával a sínre tapad, elrúgja magát. A formátlan pályakocsi nehezen mozdul, lassan gyorsul, emelkedőn fölhajtani még üresen is nehéz, de ha lendületbe jön vagy lejtőre ér, rettenetes iramban képes száguldani, s a hajtó, ahogy rúgja a sánt, a vas utat, egész testében érzi a sebességet, és egy idő után minden taszításnál azt képzelheti, hogy most, most a vastól, a földtől is megszabadul, most kirúgja maga alól a roppant golyóbist, most fölszáll a világűrbe - a saját erejéből.

Helyes, gondolta Ján, Fernuttinak időt kell nyernie, s ha ez megvan, akkor ő is beavatkozhat. Tudta, mit tegyen, kihez forduljon. Ha holnap, akkor jó. Elindult Renassa Káta házához. Át a fikarcnyi közön. Lassan haladt. Aznap este omlások és szakadások támadtak mindenfelé a városban. A házak kétoldalt kitolódtak, a Filler utca és a Szentlélek utca sarkán egymásba rohant két teherautó. Mentők, tűzoltók, rendőrök, szíriánák, autóriasztók vinnyogtak, a nézők eltömték a kereszteződést. Dugult a forgalom, dugult. Nyöszörögtek a sarokvasak, recsegett-ropogott a város minden eresztéke, készült összedőlni. Hallotta Ján. A meleg szél durva kőport fújt a megalopoliszra, vörös felhőket az Akastyán hegy kopasz csúcsairól. Félő volt, hogy egyszer csak elkopik szegény kő, de nem, inkább nőni látszott, sötétedni; a magányos sziklatömbök kigömbölyödtek, elterpeszkedtek, növényi takarójukat ledobták. Ján úgy érezte a tolongásban, mintha az Akastyán hegyen járna, de tudta, ha ott lenne, akkor már nem is lenne talán, s onnan csak lóbórbé varrva szabadulhatna, ott nincs más mód a kibújásra; de hol találna lóbórt? Egy táblát nézett a sarkon: IPARI TEPERTŐ ÉS TÁP-TAKARMÁNY BOLT DERÚ UT 19. Bórdzsekis férfi bukkant föl a sárga neonfényben; haja csenevész varkocsba fogva verte széles hátát és arca nem arc volt, hanem borostás lópofa. „Jó fej, lófej”, gondolta Ján, és a nyomába szegődve jutott át a tömegen. De Renassa Káta nem fogadta. Ez várható volt. Renassa senkit sem fogadott, mégis járt oda boldog, boldogtalan, mert Cynthia, aki kenyeret és tejet hordott az asszonyoknak, néha sorsdöntő félmondatokat tudott meg tőle, s ezeket készségesen továbbadta a kérdezőknek. Ha nem is mindenkinek. Cynthia az idők során annyira hasonult az asszonyhoz, hogy némelyik azt rebesgették: Renassa Káta nincs, nem is volt soha, csak Cynthia létezik a furcsa, füstszínű, ezüstkeretes szemüvegével, bandzsa nézésével, hosszú arcával, fehér kezével, melyet szaporán mozgatott beszéd közben; sokszor a szavak helyett is ujjainak, tenyerének, kézfejének és csuklójának forgatásával fejezte ki mondandóját: érted, ugye, érted? Ján jól ismerte őt. Jobban, mint én. Azt hiszem.

- Egy cirkusz érkezett a városba! - hadarta a kisfiú.

- Renassa Káta tudja - bólintott Cynthia. - Fernutti, ugye?

Ján csak hallgatott elismerően.

- Nincs pénze - folytatta Cynthia. - A hely meg, ugye, nagyon drága. De ha nem fizet, vége. Megfenyegették.

- Ha lesz közönsége, ha meghallgatják, akkor minden rendbe jön. Holnap este minden megváltozik.

- Nem változik - rázta a csuklóját Cynthia. - Tanuld meg, Ján, hogy semmi sem változik, és mindig minden ugyanúgy marad.

- De a Rém... - ellenkezett Ján, mert nem szerette a „Tanuld meg” kezdetű mondatokat. - Ez más, Cynthia, hidd el! És itt van Rumbolassau is, az ötezer éves ember.

- Egy halott?

- Dehogy!

- Egy múmia, mi? Üvegkoporsóban!

- Nem! Mondom, hogy rém... Egy rém-ember!

- Él?

- De mennyire! Ötezer éve él...

- Egy kínai talán?

- Miért lenne kínai? Rém! Képzeld el, Cynthia... Azt látni kell!

- Kinek? - kérdezte Cynthia, mert sejtett már valamit.

- Nekem - felelt a kisfiú somolyogva. - Jánosnak...

Cynthia csöndesen nevetni kezdett.

- Jó, hogy nem Jánoskának, Ján!

- Cynthia... nekem holnap lesz a... Vagy ezt is tudjátok?

- Mindent tudunk - hagyta helyben a másik, és sajnálkozva kifordította tenyerét.

- Mit tegyünk, ha egyszer így van... Renassa Káta és én átlátunk a dolgokon. Érted?

Ezt kényelmetlen volt hallgatnom, ettől szerettem volna megszabadulni, ebből kivackolódni, elfutni, valahogy megrázni magam, hogy fölébredjek, de térdeim nehezek voltak, cipőm a padlóhoz tapadt; Ján pedig elmerülten nézte az indigókék, bandzsa szemgolyókat és a hatalmas rézkilincset az emeletre vezető, lépcsőt elzáró ajtón, a sötétzöld alapon ezüst kacskaringókat úszató tapétát, a vörös szőnyeget, a gyertyát utánzó falikarokat. Úgy látta, hogy a helyén van minden. Mégis megkérdezte:

- De hogy holnap... mi lesz holnap?

- Péntek.

- De milyen péntek? - sóhajtott Ján. - A születésnapom.

- Igazán? - hökkent meg Cynthia. - No, ezt nem tudtuk. De ez, mondhatni, nem is fontos. Érted, ugye? És ha meggondolom, nem is biztos az a nap, Jánoska. Te nem tudhatod, hogy mikor születél. Téged kivettek. Egy hársfa alatt találtak állítólag, és már több napos voltál. Igaz?

- Igaz - válaszolt Ján. - De tudom, hogy akkor születtem. Tizenkét éve. Renassa Kátánál is jobban tudom.

Hallgattak; Cynthia sértetten, mert nem tudott válaszolni, Ján meg elálmosodva hirtelen, és kedveszegetten, hogy mit is akar elérni Cynthiánál, ami mindenképpen reménytelen, akármilyen is az, és nem is kérte senki tőle, még szép, hogy nem... Szegény Ján, minden törtézésre kíváncsi kis fickó, mibe keveredett! Oldalt húzódott, a bejárat melletti magas, keskeny tükörben szerette volna látni, megnézni azt, akinek nem fontos a születésnapja, de valahogy nem sikerült megpillantania, pedig már-már szembe került a kékes, valószínűtlenül magas, díszes fémkeretbe foglalt lappal, amely olyan vakítóan csillogott, hogy Mirandella, a Fernutti cirkusz táncosnője is megjelenhetett volna benne, de nem, csak villogott üresen, mint egy mentőautó néma szirénája.

- Nos? - kérdezte Cynthia.

- Szeretném látni - mondta Ján, és fejével a lépcső felé intett. - A születésnapomon.

Ezt a Renassát egyszer én is megnézném, ezt a nagy szibillát egyszer én is kifagatnám, pedig nincs is születésnapom. A francia már nem is érdekel, ő Fernutti gyártmánya, bár... Jó lesz vigyázni! Hogy ki kié... Cynthia bólogatott, a tükör villogott, az ezüst kacskaringók csobogva úsztak a tapétán. Ján úgy érezte, még mondania kell valamit, mielőtt álltában elalszik vagy behátrál a tükörbe.

- Szeretnék kérdezni tőle valamit.

- Mit? - villant Cynthia szemüvege.

- Tőle! - mondta a fiú, s ez elég gorombán hangzott, de Cynthia csak megvonta a vállát:

- Holnap. Késő van már.

Ján ekkor elindult vissza, a Fernutti cirkusz bódéihoz. Alig ért le a keskeny lépcsőn a földszintre s tett néhány lépést a kukáktól búzló kapualjban, megtorpant. Most értette meg, hogy Cynthia lerázta őt, elküldte, bizonytalanságban hagyta. Mi lesz holnap? Mindegy, itt már nincs több keresnivalója. Az egyik földszinti lakásból fojtott tánczene szűrődött ki, a zöldes fényű ablak függönyén árnyak imbolyogtak, a szűk belső udvart egyetlen koszos lámpabura világította meg. A falnál kiszuperált gáztűz-

hely, rajta ajtó nélküli jég szekrény, a földön üres üvegek, düledező papírdobozok és egy emeletes ketrec, benne mintha bundás állatok mozogtak volna, nyulak vagy macskák, netán mókusok, a félhomályban Ján nem tudta megállapítani, hogy mifélek, és arra sem emlékezett, hogy látta-e már őket, pedig járt itt néhányszor; a liftajtóval szemben fehér tábla virított fekete betűkkel, közelebb lépett: BERTOLD GÉZA NON STOP KISÁLLATKERESKEDÉS; gyerünk innen. Az egyik kuka eléje állt.

- Nálad van?

- Micsoda? - kérdezte Ján, és nem tudta eldönteni, hogy nő szólította meg vagy férfi.

- Gézához jöttél?! - a hang türelmetlen volt, rekedtesen suttogó.

Ján a táblára pillantott, a hang faggatta tovább:

- A Joci öccse vagy?

- Milyen Joci?

A homályos alak visszahúzódott, a kukák közül suttogott:

- Tűnj el innen... Tűnj el!

Futásnak eredt, a kaput becsapta, és föllépett egy sárga, hosszan heverő villamosra. A fekete székek már várták. Becsattantak az ajtók, a motor bűgött, a kocsik katogva rohant a kivilágított házak között, a zöldes és sárgás függönyökön árnyak imbolgyogtak - fojtott tánczenére. Renassa Káta most megmutathatná a tudományát. Ha ő nem segít, akkor ki? A cirkusz pedig a legjobbkor érkezett. Ha meggondolja: csakis miatta jöttek. Még szép. Az ő születésnapjára. Meg fogja nekik mondani. A fekete székeken át érezte a sínek lüktetését. Nagyon jó. Fernuttinak bizonyára vannak a városban társai. Üzen majd nekik. Tudja, hogy Csilániótól félni kell. De beindulnak-e a barátok? Sorra vette az ő ismerőseit, a neveket és arcokat. Rosszul esett, hogy én nem jutottam az eszébe, pedig a filmszalagon senkit sem talált, akitől a közterületek urával szemben védelmet kérhetne. El se hinnék. Géza kék az ég. Egy vándorcirkusz? Ugyan, Ján. Nem érdekelné őket. Marad Renassa Káta és közvetítője, Cynthia. A sárga most gyorsított és lassan, alig észrevehetően emelkedni kezdett, elrúgta magát a földtől. Súrolták a háztetőket.